

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 „ „
Negyedévre . . . . . 2 „ „
Egy hónapra . . . . . 1 „ „
Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többször
hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bel-egdíj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

A „vallás a politikában“?

vagy

„politika a vallásban“?

III.

A politika a vallásban.

Ezt a kifejezést a másikkal: «Vallás a politikában», annyira egynek veszik, hogy akik jajveszékelnék azon, hogy a vallást a politikába beviszik, nemis gondolnak arra s nemis említik, hogy a politika is benn lehet a vallásban. Pedig a kettő közt végzetesen nagy különbség van; mert a vallás mint nemesítő, jótékony erő es helyes irányt adó erkölcsi tartalom, nemcsak benn lehet a politikában, hanem mint ilyenek benn is kell lennie; a politikát ellenben, azt t. i. a mi alatt, **M a c h i a v e l l i** szerint, egy a népjogokat elnyomó, a társadalom egészséges fejlődését akadályozó s csak a saját érdekében kihasználó »főhatalom« legnagyobb erő kifejtését célzó elveit és gyakorlati eszközeit értik, a vallásba bevinni, nemcsak káros, hanem mint a vallás erkölcsi elveivel és életgyakorlatra tartozó céljaival merőben ellentézőt, onnan határozottan ki kell zárni. S mivel hazánk mai politikájában is nem a jól rendezett független magyar állam, helyes elvek és jogos törvények szerinti valósitása, vagyis **K a u t z** szerint nem a közczélokra irányuló államtevékenység szabályelvei s ezek nyomán megállapított vagy megállapítandó államszervezet és államkormányzat, hanem a közczéllal ellentétbe méltán állítható abszolút s ennek és ebben saját érdekü párhatalom fentartása a főczél, látnivaló, hogy amiként a politika definitiója, akként annak élet-gyakorlata is elfajult; minden vallásfelekezet, mely hitelvével de különösen erkölcstörvényileg az emberiség közczéljaival egyezésben akar tanítani — féltékenyen őrködnek, hogy a csalfa politika hamis tanai, elveit és életgyakorlását meg ne fertőztessék. A politika és vallás egymáshoz viszonyának ismerete s a világtörténelemnek államok és egyházak történeteiből méríthető tanúságai, egyszersmind komoly intelmek e tekintetben.

Am ezeket nem vették és ma sem veszik figyelembe, hanem könnyelműen megengedik, hogy a vallásba beavatkozzék a politika, ami aztán megvesztegeti mindkettőt s veszélyes szövetségben mindenik igyekszik is egymást kihasználni saját céljaira.

Nem szükség e keserü tapasztalat igazolása végett az ó-, sem még az újabb előttünk idegen vallások történeteit

felhordanunk: elég tanúságot nyújt nekünk erre nézve a keresztény vallás és egyház ismeretes története — Nagy-Konstantin-óta a legújabb időkig s épen napjainkban és különösen hazánkban is.

N a g y - K o n s t á n t i n kegyét, melylyel az eddig elnyomva szenvedő egyházat elhalmozta s az ő államvallást le- s a falukra kiszorította — pagani — annyira kedvesen vette a keresztény papság, hogy tulvitt hálából elhatározó befolyást adott, — az állam mindenható császárainak a vallástársadalom ügyeibe.

A hatalommal érintkezés aztán felébresztette a hatalmi nagyravágyást az egyház papi vezetőiben, a mely a „do ut des“ önző elv irányzása szerint hovátovább oda fajult, hogy az egyház nemcsak status lett a statusban, hanem Nagy **K á r o l y** császár segítségével maga külön politikai államhatalommá lett; sőt a világi állam-hatalom mintájára vagy még ezt tulhaladólal alkotott hierarkhiái egységes szervezetben a papságot uralkodó hatalommá tette a pápa abszolút fősege alatt; ellenben az ebből kizárt népet vakengedelmességre szorította . . . tovább: mint a mindenek felett álló isteni hatalom földi személyesítője, feltétlen hódolatot kívánt a világi államfőktől — császárok- királyok, fejedelmektől, akiknek koronájukat adományozni az azelőtt — „servus-servorum“ pápa, de most már **l e g f ő - b b s u v e r a i n** — jogot követelt és gyakorolt.

Nonát, már ebbe a világba csakugyan nem illett bele az alázatos Krisztus országa. Itt már az apostolok által az egyenlő származás, ugyanazon vég, egy Atya, egy megváltóban álló testvériség alapján szervezett egyházi társadalmi közösség nem volt többé felismerhető. Mert itt, miként a pogányoknál fejedelmek uralkodtak, még nem is egy, vagy kettős, hanem hármias koronával; az elsőség érdemére nem a szolgálat minél nagyobb mérve méltatott, hanem a hierarkhia fentartására, annak hatalmi erejével rendelkező, ezt kihasználni képes rideg jellem, amely nem hagyja magát holmi boldogságot jelentő lelki szegénységgel járó menyország, sirásból eredő megvigasztaltatás, alázatból jogosult örökség, igazság éhét és szomját követő megegedés, irgalmasságért való irgalom, szivtisztaságot jutalmazó istenlátás, a békeségbe igyekvésben álló istenfiúsági — de bizonyos önmegtágadással, fényelgésről lemondással járó szegényes erények által ellágyíttatni, vezetni — mikor a földi trón körül udvarló papi szolga sereg és a láb-csókra járulva görnyedező világi hatalmasok

alázkodása: isteni dicsőséget sugároz. Hát még a föld gazdagsága, melyet a vezeklő bűn, a bocsánatért, kegyért, áldásért csuszó fanatizmus a trón lábánál összehalmoz. És a Marozziák, Lukrecziák stb. — pornokrácia — ölelésében álló kéj, mely tulhaladja a hurik által adható paradicsomi gyönyört, mert gondtólmentesen itt — mindenekefelett csak itt élvezhető a házasság és család kötelekétől ment papi nőtlenség gargon világában.

«A capite foetet» . . . amilyen a fő, olyanok a tagok. Nemcsak a római, vagy avignoni pápa-udvarok jellemének vonásai az imént érintett testiségek, hanem a keresztény országok nagyobb és kisebb papjai vetélkedtek azon, hogy a romlott hierarkhiába egészen bele-illjenek, a főhöz méltók legyenek.

Hogy mivé lehetett aztán ilyen fertőzött kezekben a vallás, mint üdvintézmény — el lehet képzelni; nem egyéb, mint eszköz az uralom fenntartására, a kéj és vagyon-vágy kielégítésére. És éppen ez az egetostromló visszaélés a vallással, botránkozottatta meg a még itt-ott ritkán található jobbkat, akik töprengve a közromottságon, vizsgálva az írásokat, összehasonlítva az eredeti őskeresztény vallást és társadalmat a korukbelivel: látták az iszonyu különbséget s elhatározták a megfertéztetett vallást a hatalmi önzés rátapasztott mocskától megtisztítva — őseredeti tisztaságára visszavinni, az elepedt lelkeket tiszta forrásból itatva felüditeni, a hierarkhia igájából kiszabadítva, az önálló üdv-tevékenység által visszaadni önmagának, lelki és testi szolgaságból szabad, újra istenképét viselő embert alkotni — ami természetesen aztán az emberbe mint államtagba is más gondolkodást más vérkeringést önt és más cselekvési irányba tereli a társadalmat s mintegy a keresztény szabadság által megszentelt földi istenországot állít ismét elő. Mert a reformáció ezt akarta s talán vissza is hozza amaz őskeresztény társadalmat, ha a hierarkhiával szemben nem találja magát, amely a birtokában álló nagy hatalommal azon módon tűz, vas és átok alá fogta a reformatorokat, akarva nem akarva visszakényszerítette a kiszabadultakat ismét a fanatizmus igájába.

A reformáció előbajnokai — Wald Péter, Albigenek, Hus és Husiták ellen viselt irtó háborúk! a felvilágosodás mint eretnekség ellen megindított szent inkvizíciók kérlelhetlen garázdálkodása; a vallásháborúk iszonyai: a szent uralommá vált egyházi rendszer ellen kiál-

tanak, a történelem, az emberi emlékezet lapjairól.

És ez a hierarkhia, a világi hatalommal szövetségben sok helyen győzött s kiirtotta végleg a felvilágosodást, a lelkiismeret szabadsággal a politikai szabadság-érzetet, az erkölcsi felemelkedést . . . amint ez a latinfaj által népesített országokban érezlette és érezte ma is szomorú hatását, ahol a valódi szabad állam-rendszerek, ha lábra kapnak is időnként, de vagy véres forradalmakon át érhetők el, vagy az elvesztett hatalmi sulya visszahódításáért fíradhatlan ultramontánizmus makhinációja miatt, nem tudnak egészséges viszonyokba jutni, — megszilárdulni.

a.—r.

Gullner Gyula belügyminiszteri államtitkár

Gullner Gyula államtitkáránál tegnap délbentestületileg tisztelegtek a belügyminiszterium osztályfőnökei, a kiknek nevében B e z e r é d j Viktor miniszteri tanácsos meleg hangon üdvözölte az új államtitkárt, a ki a következő beszéddel válaszolt:

Mélyen tisztelt uraim! Midőn szerencsém van a m. kir. belügyminiszterium több tisztviselőinek körében először megjelenhetni, nem tagadom, hogy az elfogultság érzete vesz rajtam erőt. Feltámad önkéntelenül lelkemben a nagy kérdés, vajjon csak megközelítőleg is méltó leszek-e azon nagynevű férfiak utódjaként szerepelni, a kik előttem ezen államtitkári állást betöltötték, méltó leszek-e az ország közigazgatásának itt összegyűlt, fényes multtal és tehetséggel megáldott, nagy tapasztalatokkal dicsekvő országos erők között helyet foglalni és főképpen, vajjon az én csekély képességem és gyenge erőm képes lesz-e megbirkózni ama feladatok halmazával és nagyságával, a melyek új állásommal össze vannak kapcsolva. Mindezekre a feleletet csak a jövő adhatja meg.

En ezen állást nem kerestem. Uramnak, királyomnak parancsa és a miniszterelnök ő nagyméltóságának bizalma állított e helyre; de midőn az állást elfoglaltam, tisztában voltam magammal az iránt, hogy a mit is-

ten tudni és birni enged, mind annak a nagy feladatnak fogom szentelni, amelyhez odaállítottam és bennem Önök, mélyen tisztelt uraim, az ország érdekében kifejtett tevékenységök körében, tiszta szándéku és hűséges munkatársat fognak találni.

Programot én nem adok, nem adhatok, mert az én programom más nem lehet, mint ő nagyméltóságáé, a miniszterelnök uré. A magyar állameszme, prestigének minden kétségen felül helyezése, törvényes és igazságos közigazgatás, tiszteletben tartása és, ha kell, védelme egy a közjogokhoz, mint az egyéni jogokhoz, kerülhetetlen üldözése a visszaéléseknek, a legszigorubb örökös és ellenőrzés az adminisztráció, kezelésében amely megbecsüli a munkát és a tisztességet de válogatás nélkül sújta mindazokat, akik akár a jellemnek, akár a képességnek hiánya folytán érdemtelenné arra, hogy polgártársaik felett hatalmat gyakoroljanak vagy ügyeiket intézzék; ez az én programom is.

Ami pedig a jövőben megoldandó közigazgatási reformot illeti, abban sem térhet el az én felfogásom ő nagyméltóságának a miniszterelnök úrnak már többször kifejtett alapgondolatától. Biztosítani az államnak érdekeit, az állami közigazgatás rendszerében, a vegrehajtás terén saját közegei által, de fentartani nem csak, hanem erősíteni, tartalommal megtölteni s a közérdeklődés felkeltésével életre hívni azon önkormányzati szerveket, amelyeknek működése nélkül az állam lelketlen gépezeté fajul s ami nemcsak hogy a központi hatalomnak tultengésére vezet, de a mi miatt főképp a mi viszonyaink között úgy politikai, mint közművelődési, humanárius és közgazdasági feladatai megoldására is képtelenné válnék; ettől a programtól nem felhetheti senki sem az állam érdekeit, sem az önkormányzatban rejlő államfentartó eszmét mert e kettő nemcsak hogy ki nem zárja, de kiegészíti egymást.

Ezekhez még én, aki életem javarészt a néppel való közvetlen érintkezésben töltöttem el, azt teszem hozzá, hogy áldás nem lehet az olyan közigazgatáson, sem itt a miniszteriumban, sem a törvényhozásokban, sem a községekben, ahol az és azok, akik a közhatalmat kezelik, nincsenek áthatva attól a gondolattól, hogy ők nem urai, de szolgálói a közügyeknek és az ország lakosságának; ha a tisztviselő nem érzi azt, hogy ő, mint a közhatalom letéteményese, nem

arra van rendelve, hogy gatul és akadályul szolgáljon az ország lakosságának szellemi és anyagi boldogulása útján, de rendelve van arra, hogy a törvénynek és rendnek védő pajzsa alatt ne csak boldogulni engedjen, de boldogulni segítsen mindenkit. Az, akinek nincsen érző szive az egyszerű nép érdekei iránt, aki nem szereti a népet, jó tisztviselő meggyőződés szerint nem lehet, mert a kezébe letett hatalom az ilyen tisztviselőnek kezében fenytő vesszővé válik akkor is, midőn annak a hatalomnak a gyengék istápolásában támaszul kellene szolgálnia.

Nekünk, akik az ország közigazgatásában a legfőbb hatóságot képezzük, nemcsak így kell éreznünk és gondolkoznunk, de nekünk kell e tekintetben is eljárni; a mi működésünk csak akkor lesz és lehet áldásos és a ránk bízott nagy feladatokhoz méltó, ha törvényhatóságok, testületek és egyesek azzal a bizalommal tekintenek felénk, a melyre jogcímzet csak az a tudat adhat, hogy itt igazságot és jogvédelmet talál kivétel nélkül a népnek minden polgára. Ebben a munkában is számíthatnak, mélyen tisztelt uraim, az én odaadó közreműködésemre és ebben a munkában is kérem nagybecsű bizalmukat és támogatásukat.

De kérek egyebet is: Annak az öszinteségnek kegyes viszonzását, a melyt én önöknek felajánlani bátor vagyok, mert érem és tudom, hogy együttműködésünk az országra üdvös csak akkor lehet, ha céljaink és feladataink harmonikusok, egybevágók, érintkezésünket és tevékenységünket pedig az öszinteségnek és bizalomnak az a köteleke kapcsolja össze, a mely nemcsak előre kizár minden félreértést, de egyedül képes biztosítani együttműködésünknek sikerét.

Hála szívvvel köszönöm kegyes üdvözlésöket; ajánlom magamat nagybecsű támogatásukba, bizalmukba és ha megengedik, jóindulatu baráti érzelmükbe.

Az élénk eljenzással fogadott beszéd után, következett az osztályfőnökök bemutatása, a mivel a fogadtatás véget ért.

Szép beszéd. Elvárjuk, hogy tett kövesse.

A félenkségről.

A »Debreceen« eredeti tárczája.

Irta: I. G. Kohl.

Fordította: M. Biró Irén.

A félenk kedélyhangulat meglehetősen kelemellen természeti ajándék és a legalkalmatlanabb kísérőnk az életben.

»Jaj a csüggedőknek, mert ők nem bíznak és ezért nem is oltalmaztatnak meg! mondja az irás. A félenkség — írja egy francia fiózófus — a boldogság akadályainak egyik legnagyobbika.

A félenk természetü ember már kora ifjúságától kezdve gyötrelmes és nyomoruságos életet folytat. Mint gyermek kitér a nálánál erősebb fiúk elől. Az iskolában is a bátrabb játékszeréül szolgál. Mint egy félenk galamb, menekül be a szomszédházba, ha az utcán valami veszedelem mutatkozik és elővigyázatból minden kis kutyát kerül az utcaon.

Eképzeltetetlen, hogy mennyi gyötrelmet okoz a nyulszívűség már a gyermekkorban.

Különösen nagy szerepet játszik e korban a babona, láthatatlan lényektől való félelem, mely sok éjen át megfosztja az illetőt alomától.

Mint a gyermekkorban a durva, bátor tanulóársak, a veszedelmes kutyák és kísértetek, úgy kísérik felnőt korban a mostoha

sors és a balszerencse különféle módon, úgy valóságban mint képzeletben.

Azt hibetnének, hogy a félenk emberek, kik semmitől sem félnék annyira, mint a szerencsétlenségtől és a fájdalomtól, valami különös ügyességgel bírnak, hogy azokat elkerüljék.

De a tapasztalat azt mutatja, hogy nem mindig így van. Sőt legfőbbször ép ellenkezőleg. Az, a ki bátran megy bele a veszélybe száz esetben kimenekül abból, míg a félenk a bajban marad.

Már a régiek azt tartották: »Fortes fortuna juvat« (A bátraké a szerencse.) Hasonló hozza a német közmondás: gyorsan tenni, már felsiker.

A félenkség és ijjed-ég nagy hatással van szellemi képességünkre is. Néha oly nagy mérvű, hogy ezt teljesen befolyásolja. A félenk ember aggódó izgatottságában teljesen elveszti ítélő képességét. Olyan eset is van, mikor nem lát és nem is hall helyesen; ezt nevezik vak félelemnek. Ilyenkor az illető helytelenül gondolkozik és épp a veszedelembé megy, mely onnan éri, a honnan nem is gondolta volna.

A bátorság egész más hatással van reánk; nem csak a kart és ítélőképességünket erősíti, hanem eszünket is őlesíti és így szabadabbnak érezzük magunkat és fenhordjuk fejünket.

A bátor ember szívét és eszét egyaránt kormányozza.

Már a félenkség szellemünket és itele-

lünket gyöngíti, fantáziánkat nagy mértékben fokozza.

A felelem és képzelődés testvérek. Félenk természetűek a legtöbb esetben élénk fantáziával bírnak. A felelem bámulatos találmányosságot kölcsönöz nekik, és ezer megtértenhető kellemetlenség jut eszükbe, a melyre bátor emberek nem is gondolnának.

A félenkek nyugalmát fantáziájok elrabolja és álmatlanul viaskodnak a saját képzeletükkel, mely megzámolatlanul bajt és kellemetlenséget tár föl előttük.

A hogy a félenkség, fantáziánknak szárnyakat növeszt, épp úgy az élénk képzelődés cökenti bátorságunkat. Nagyon képzelődő és poétikus emberek rendszeren nem szoktak bátorság és határozottság által kitűnni. A bátrak többnyire igen prózai emberek.

Többféle bátorságot és félenkséget különböztethetünk meg. A bátorság sokszor helyes ítélletünkől és képességeinktől függ. Az olyan dolgokat melyekhez tehetségünk és hivatásunk van, biztosan és nyugodtan fejezzük be.

Ha va amihez kedvünk van, szívesen áldozunk érte és önkénynt szállunk szembe a veszéllyel is.

Van a gondolatoknak és a fantáziának egy különös bátorsága, de melyből nem következik, hogy az tettekben is nyilvánuljon.

A költők és írók kiknél ez említett bátorság hiányzik, ha írának, határozatlanok a kifejezésben. Számtalan szó jut eszükbe, de nem tudják, hogy melyiket használják.

Debreczen, április 24.

Határrendezés. Orsováról jelentik: Még 1890-ben megállapodott a magyar és román kormány az iránt, hogy a közös országhatárt az eddigi faoszlopok helyett vasoszlopokkal földhányások helyett terméskőhalmokkal jelöli meg s illetve ott, hol a határ erdőn megy keresztül, az erdőben átvágásokat készített. E munkálatok most fognak végrehajtatni s az e végből kirendelendő műszaki bizottság, a mely egy háromszögölő mérnököl, egy román műszaki közegöl s egy államépítészeti mérnököl fog állani, a főbírák közígg. segédlete mellett szükséges munkaerölvel, működését, mihelyt az időjárás megengedi, meg fogja kezdeni.

A képviselőház ülése.

Tegnap — apr. 24. — megnyílt a husvétí szünet után a képviselőház ülése Perczel D. elnökölte alatt. A miniszterek csaknem teljes számban megjelentek. De a képviselölök is szokatlan nagy számmal foglalták el a padokat. Különbözen az ülése rövid lefolyása volt.

Elölterjesztések során bemutatta a főrendiház előző napi üléseben elfogadott törvényjavaslatokat.

Neményi Ambrus előadó beterveztette a hírlap-bélyeg eltörleséről szóló pénzügyi bizottsági jelentéseket.

Szabó Imre pedig a börze-adóról szóló jelentést terjesztette be.

Ezek után Széll Kálmán miniszter-elölök szólt a fel. Elmondta, hogy az ülésszak berekesztéséről tett javaslatot a felségnek. Csütörtökön rekesztődik be az ülésszak s jövő hétfőn nyílik meg az új, a negyedik ülésszak. Szerdán kérvényeket fog elintézni a ház s a miniszter-elölök válaszol több rendbeli interpellációra.

A miniszter-elölök ezután részletesen megjelölte a jövő hét munkarendjét, mely nagy részben a Haz megalakulásából s több tárgyalásra kész bizottsági javaslatból fog állani. A kormány több rendbeli javaslatot szándékozik előterjeszteni, a többi közt a Romániával kötött határszerződést, a százhusz millió beruházási kölcsönről szóló javaslatot, az állatorvosok államosítását. Ez s még néhány apró javaslat bőségesen elég munkát fog adni a Háznak májusra, a mikor külföldben a dele-

Határozatlanságuk miatt éppen a legjobb kifejezést nem használják. A bátor, rendszerint gyorsabban s biztosan megtalálja a kellő s legjobb kifejezést.

Es ha nem találja meg, egy ügyes s bátor fordulatot adva művének, az még pikánsabbnak tűnik föl, mint egy csupán alkalmas kifejezés.

A művészek s költők stílusáról beszélve bátor s határozatlan stílust említnek, s az előbbi dicsérik. A határozatlan stílus egyszerűsággal válogatott, s tulságos keveset ad, hogy élénk hatást keltsen.

Írói bátorság a kelleke az élénk s kifejező stílusnak.

De, mint már említve volt, ez sajátos bátorság, s a ki mint író energikus, lendületes s nagyon bátor, az életben a leggyávabb lehet. A ki bátran ül a Pegazuson, a csatálovon éppen nem husból s vérből való. Az irodalomtörténet sok példát mutathat föl erre nézve.

Azt is emondhatjuk, hogy akik véres harcokban, mint hősök szerepelnek, nem mindig a legbátrabb s legügyesebb gondolkodók.

Egy legyőzhetetlen hősnek ritkán vannak oly kiváló gondolatai, mint némely csöndes, békés gondolkodású írónak.

Ez ismét meggyőz bennünket arról, hogy a bátorság s a felénkesség igen sokféle lehet s hogy mennyire különbözik a szív bátorsága az ész s a képzelet bátorságától.

gacziók s a kvótabizottságok is tárgyalni fognak.

Ugy szeretné a miniszter-elölök, hogy májusban, a delegáció tárgyalása közben is tanácskozzék a Haz.

A képviselölök hozzájárultak a miniszter-elölök előterjesztéséhez, minek folytán Perczel elölök ez értelemben mondotta ki a határozatot. Az ülése mindössze egy fél óráig, tizenkettőtől óráig tizenkettőig tartott.

Ev. református konvent.

Tegnap — Apr. 24. — délelött nyílt meg az ev. reformátusok konventi gyűlése Budapesten, a Lónyai-utcai református főgimnázium disztermében.

A gyűlésen Tiszta Kálmán világi legidősebb főgondnok, s Kun Bertalan legidősebb püspök elnököltek. Az ülése ünnepi hangulatban kezdődött. Kun Bertalan püspököt ünnepelték, abból az alkalomból, hogy már ötven éve szolgálja buzgón, teljes odaadással egyházát, mint lelkész. Tiszta Kálmán üdvözölte az ősz püspököt, ki meghatva mondott köszönetet.

Az ülést, melyen többek közt jelen voltak: Szász Károly, Antal Gábor, Kiss Áron, Bertók György püspököl, Banffy Dezső báró főudvarmester, Szilágyi Dezső, Dégenfeld József gróf, Darányi Ignác dr. földmiv-lesügyi miniszter, Vay Béla báró főrendiházi aleölök, Tiszta István gróf, Vécsey Tamás egyetemi tanár, Bernath Elemér debreczeni kir. ítélőtáblai elölök, Szilágyi Áron, Baksai Sándor, Kovács Albert, Adam András, Dókus Ernő, Molnár Béla, Fejes István, Kenessey Béla, György Endre, Bartha Lajos stb., — Kun Bertalan s szépfőháza s szál nyitotta meg.

Ezután folyt le a Kun Bertalan fel-százados lelkészségének betölése alkalmából Tiszta Kálmán által bevezetett ováció s erre a meghatott jubilans általános éljenzssel kísért nyilatkozata.

A tegnapi ülése külföldben az igazolások után csak a közalapi bizottság s a gyámintézetí végrehajtó bizottság jelentéseivel s az ezek által benyújtott javaslatokkal foglalkoztak. A tanácskozás, melyet ma délelött folytatnak, előrelathatólag csak a hét végeig ér véget.

Az egyházi adózás reformjára vonatkozólag javaslatotétel végett kiküldött bizottság tegnap délután 5 óráig ülésezett.

A bírósági ügyek elintézése végett a bírósági bizottság tagjai ma délután 1/2 5 óráig ültek össze.

A háború.

Az oránzi harctéren három helyen elkeseredett küzdelem folyik a ket ellenség között: Wepenernél, azután a Bushmankopnál, Wepenernél alig 15 angol mértföldnyire északnyugatra. Dewetsdorpnál már apr. 20-án találkoztott a Rundle tábornok vezetésével álló ket angol hadosztály De Wette bur tábornok esapataival. Egész napon át tartott a csata, amely eldöntetlen maradt.

Másnap a burok visszavonultak a Zwartkopje hegy kopjéira s ott elsáncolták magukat. Rundle tábornok tehát nem tud tovább menni sem Wepener, sem Ladybrand irányában. Segítségére sietett Reddersburg felöl Gatacre tábornok is 3 ezer emberrel, de őt a burok visszaverték.

Vasárnap kiérletet tett Rundle tábornok, hogy Thabanehu irányában, tehát észak felöl megkerüli a burok hadállását, de ez a terve nem sikerült, mert a burok megállásra kényszerítették. E csatában az angolok 120 embert, köztük 5 tisztet vesztek. Mi történt Dewetsdorpnál, még nem tudni. A Wepener felszabadítására délről előrenyomuló Brabant tábornokot már a Bushmankopnál, Wepener töl 20 angol mértföldnyire délre, föltartóztatták a burok, a kik szombatón vívták Brabanttal az első csatát.

Arról szintén nincs jelentés, hogy mi történt Brabanttal vásárnap s hétfőn. Wepener osromát közben nagy erővel folytatják a burok s gondjuk van rá, hogy észak felöl való visszavonulásukat a szabad legyeng. Londonban attól tartanak most, hogy ezek az apróbb csaták ismét nagyon megfogyasztják az angol sereg erejét. Roberts addig nem nyomulhat előre, a mig délre küldött csapatai vissza nem térnek azza' az izenettel, hogy a burokat megverték s északra való visszavonulásukat elvágták. A nagy angol sereg tehát ismét télenlégre van kárhozható, nagyobb seregeket nem mer laküldeni délre, mert akkor veszedelembé ejheti Bloemfontein amelyet észak felöl még mindig elég tekintélyes bur sereg fenyeget. Attól is tartanak már sokan, hogy Roberts egyáltalán nem fog tudni Bloemfonteinből tovább menni, mert a mint egy lépést tesz előre, a burok ismét mindenfelöl megindítják a guerilla-harcot az angol sereg szárnyai ellen s ez a guerilla-harc, melyet a burok folytának, képes kifárasztani s késégsébejteni a leghatalmasabb hadsereget is.

London, apr. 24.

A Timesnak jelentik Lourenzo-Marquez-ből tegnapi kelettel: Külföldi szakembereknek sikerült Pretóriában agyuöntő-műhelyt berendezniök, melyben nagy agyukat készítenek. Az első agyut, mely ebből a műhelyből kikerült, most küldték el Oranzsba.

London, Apr. 24.

Godwin híres állam-jogtudós éles cikket tesz közzé a New-york Heraldban a délafrikai háború ellen. Azt mondja hogy ez a háború a Jameson-féle rabló kalandnak megismétlése. Restelem — ugymond hogy — hogy Anglia elfogadta Portugália szolgáltatást, a melyet valószínűleg kérészakoit a gyöngge országtól. Az angol csapatoknak Beiran való keresztvonalása a nemzetközi jognak legflagrantsabb megsértése. A fokföldi lázadókat törvényszerint lázadóknak mondhatják ugyan, de erkölcsi tekintetben nem lázadók. Ő britanniai felsége nem teremtette Afrikát s a királynót össze lehet hasonlítani a papákkal, a kik parancsukkal osztották föl a földet. Minden jóra való embernek a burokért ver a szíve.

Debreczeni állami telefon.

— Jelenet a droton. —

— Halló!
— Halló!
— Ki beszél?
— Központ.
— Kérem a László Albert könyvkereskedését.
— Számot kérek, mert az új szabályzat értelmében nem a hivott név, hanem a telefon számát kell a központnak jelezni.
Ezt kérem jövőre is figyelemmel tartani.
— Bocsanat, nem tudtam. Tehát egy kis várakozást kérek, mig a numerust kikeresem. Halló!
— Halló!
— Kérem az 54. számot.
— Megvan.
— Köszönöm.
Csinglingi.
— Halló!
— Halló! kérem sziveskedjenek elküldeni Kozma Andor köiteményeit.
— Nem értjük.
— Ki beszél?
— Debreczeni helyi vasut.
— Mit parancsol?
— Semmit, onnan csengettek ide.
— Milyen számuk van az urak telefonjának?
— 55.
— Akkor bocsanat az alkalmatlanságért, de én az 54-es számot kértem, s a központ tévedett. Kérem csengessünk egyszerre.
— Csinglingi.
— Csinglingi.
Tíz perc szünet.

— Halló!
— Halló!
— Ki beszél?
— Debreczeni helyi vasut.
— Köszönöm. Nem kérem.
Husz perc szünet.
— Halló!
— Halló!
— Ki beszél?
— Debreczeni helyi vasut.

223. sz. előfizető: (kikapcsolva az össze kötő készüléket magában.) Hogy a róka vigye el ezeket az állami libákat, három hete már, hogy soha még egy jó összeköttetést nem kaptam a telefonon. No de most kikapcsoltam a telefonomat, hogy ne bosszankodjam újabb három hétig. Csak azt nem tudom, mi az ördögért kell nekem 10 koronával gazdagítanom havonta a magas állami kincstart?

HIREK.

Egy aradi leány Jokainénak.

— Rózsa románcz. —

Valóságos kis költemény ez a történet. A magyar költő-irány a multkoriban egyik fővárosi lapban azon panaszkodott, hogy második nevével kötött házassága óta egyetlen uri család házába sem kapott meghívót. — Csodálatosképen hangzott ez a vád, a mely arra birt egy poétikus, jószágos leányt, hogy vigaszul egy kosár rózsát küldött a költő fejedelem feleségének.

A romantikus történetecskének szerzője egy költői lelkületű aradmegyei leány. A magyar írók nagy mestere ebből az alkalomból a következő levelet intézte a Magyar Geniusz című szépirodalmi lap szerkesztőjéhez Basch Árpádnak:

„Husvét ünnepén érkezett hozzánk egy kis ládikó, a nőm nevére czimezve, mely tele volt üde szép rózsákkal gondosan utra készítve. Az út hosszú volt, a postacím alföldi helységet jelez: a rózsák még is hervadatlanok.

Küldőjük hölgy, csak egy keres tnevet, irt a levele alá, és semmi lakcímet; de e levélből megtudtam, hogy olvasmányja a «Magyar Geniusz», ezért kérem viszonzásomat e közzseretben álló lapban közöltetni.

A kísérő levél szövege ez:

„Méltóságos asszonyom! Ünnepe délután van, csendes a falu, csak a szél fu kegyetlenül. A szobában vagyok, kívülről léptek zajja hallatszik: a kisbíró jön a szomszéd faluból, a postáról az újságomat, a «Magyar Geniusz-t» hozza. Gyorsan felbontom, végig lapozom, egy lapot olvasom. Most még erősebben fu a szél megkopogtatja az ablakot, neki rohan a fának sivitve, megszólal a kis falum még kisebb harangja, melybe beleveggyül a madárkak csiripolása.

Fejemet a szék háttára támasztva hallgatom a csodálatos zenét, mely mesél a valóságból egy nagyon szép asszonyról a kinek nagyon szeretnitudó szive van s a ki nem hallgat má-ra a világon, csak az ő szerelemes szive boldogságára. Zug, zörög tovább a szél a napsugarak tánczólnak a fakadó lombokon, átszűrődve. De mi ez a fajó hang? A galambok bugnak itt az ablakom felett. Kicsi kis galambom, miért bugsz oly busan, miért faj kis szived? Hallgatom, hallgatom: hogy annak a nagyon szép asszonynak tudnia kell, hogy itt e saros földön, az emberek között, uri körök vannak.

Zug a szél kegyetlenül, nagyot csörren az ablak; felocsudva merengésemből felugrottam, gyorsan kifutottam. Rózsákat szedtem sokat, nagyon sokat. Csodálkozva néztek rám, hogy mi lett engem? mosolylyal feleltem: — rózsát nekem.

Ime, ez a története ezeknek a rózsáknak, melyeket ha sziveskedik eljogadni, igen nagyon örülni fog E t e l k a.

Ennyit mond a kísérő levél.

A feltámadás ünnepének hangulatába illik ez a csoda.

Egy női szív nyilatkozása, ki ismeretlenül, érdektelenül küldi a szeretetet, az áldás beszélő virágait egy másik nőnek, a kiról csak ennyit sejt, hogy annak ez áldás, e szeretet boldogságot fog szerezni. Szálljon vissza ez áldás küldőjére, sokszorosan vissza, egész életében soha el ne hagyja,

Vannak hát még ideális jellemek a világon, akikért érdemes költőnek lenni.

Engemet ezek a husvét rózsák egészen kibekítették a világgal . . .

Jókai Mór.

* **A debreczeni ny gyorsvonat.** Már több ízben jeleztök hogy Budapestről Debreczenre, Szatmár, Királyháza és Szigeten át egész Körömezőig egy 70—80 kilom. sebességgel futó új gyorsvonat fog indulni, mely Budapestről reggel 6 óra 50 perczkor indul, Debreczenbe érkezik délnél 11 óra 44 perczkor; itt 33 perczig tartózkodik, mely idő alatt az utasok kényelmesen megebédelhetnek. Sziget felé 12 óra 17 perczkor indul tovább és d. u. 4 óra 56 perczkor érkezik oda, míg Körömezőre este 7 óra 30 perczkor érkezik. Visszajövet Debreczenbe érkezik d. u. 3 óra 55 perczkor és 4 óra 16 perczkor indul Budapestre, hova este 9 óra 40 perczkor érkezik. A régi gyorsvonat érkezése és indulása nem fog változást szenvedni, de csak Debreczentől Budapestig és visszatérőleg lesz gyorsvonat, Debreczentől Sziget felé csak egy vegyes vonathoz csatlakozik, melylyel azonban csak Szatmárig lehet utazni. Vízont a reggel 9 óra 1 perczkor innen induló gyorsvonathoz M. Sziget felől egy személyvonat csatlakozik, mely Szatmárról indul Debreczenbe reggel 7 óra 51 perczkor érkezik. A többi személy-zállító vonatok mind maradnak, csak egyes érkezés és indulásban történt némi változás, mely alig mutat 2—5 percznyi különbözetet a mostani is érvényben levő menetrendhez. Az egyes változásokat a következőkben adják: A Budapestről éjjel érkező személyvonat 4 dercel hamarabb fog Sziget felé tovább indulni, vagvis 2 óra 59 perczkor. A Nyiregyházad felé reggel induló személyvonat 8 óra 25 percz helyett 8 óra 22 perczkor fog indulni. A Myiredházáról délnél érkező személyvonat pedig 14 perczel hamarabb fog érkezni tehát 12 óra 7 perczkor és az este Nyiregyházáról érkező személyvonat 7 óra 44 percz helyett 7 óra 53 perczkor fog érkezni. F.-Abony felől délután érkező vegyes vonat 5 óra 43 percz helyett 5 óra 45 perczkor érkezik s végül N.-Léta felé délután induló vonat 4 óra 21 percz helyett 4 óra 31 perczkor fog indulni. A többi vonat menetrendje változatlanul megmarad.

* **A diákkongresszusi matiné,** harminczadikán (hétfőn) d. e. fel 11 órakor fog megtartatni a Bika disztermében. E özőleg 29-én (vasárnapra tervezte a rendező-bizottság,

de a Vigszínház igazgatósága Jászai Marit az akkori Paedra előadás alól semmi körülmények között sem volt hajlandó fölmenteni. Sőt a Jászai lejövelele egyáltalában kétségessé vált, de a kongresszust előkészítő bizottság elnökségének sürgönyváltásai folytán az igazgatóság végre is engedett, s ma Jászaitól magától megjött a sürgöny: »Hétfőre érkezem. Kivüle szintén határozott ígéretek folytán jönnek még a matinea: Ábrányi Emil és Herczegh Ferencz. A meghívók a bizonytalanság miatt készek eddig, mert az előkészítő bizottság a közönségre való tekintettel, úgy határozta, hogy csakis bizonyost fog kinyomatni.

* **Az álmos harangozó.** Azt mondják, az esti takeródo után, melyet némely helyen, így Debreczenben is, harangok bugnak el, nem illik vászoncselédnek az utcakön bolyongni. A takeródo elkongatásának alkalmas ideje mellett helyes ez a felfogás. Mit keressen jó erkölcsű vászoncseléd kilencz órán túl a gázvilágtól halavany utakon? Plane egyedül, magánosan. Az este szép idő volt. — A rügfakasztó tavasz lehellele lengett a város felett, az utcákat élénkítte a sétálók farka, andalgó csapata, egymáshoz simuló párok, magánosan ábrándozó lelkek, az üde lég érintéséről kipirult arczok, névtelen vágyaktól hullámzó keblek, talán még a gázlángok is szerelemről beszéltek, mikor egyszerre csak váratlanul, ijjesztő szigorúsággal megkondult a verestorony nagy harangja, elzavarva ábrándokat, névtelen vágyakat, mindent mindent s rövid időn az utcák kibaltak, néptelenek voltak. A hazaérkezők meg csodálkozva nézték, hogy az órajuk 60 perczcel késik. Pedig nem késelt az óra sehol sem. Hanem a harangosó elálmosodva a magasságban lévő szobájába elható emberi szongástól, egy órával korábban huzta el a takarodót. — Ez történt Debreczenben tegnap este s így lett vége sok édes érzésnek egy órával előbb a harangozó álmosossága miatt.

* **Az oláhok ismét lefőztek bennünket.** Belényesi tudósítónk érdekes dolgot ír nekünk. Most folynak az oláh husvét ünnepek. Belényes nagy oláh vidéke ünnepe. Az ünnepe a belényesi oláh tanárok arra használják fel, hogy a szohodol lazuri oláh parasztokkal mükedvelő előadás rendeznek. Ez a dolog persze nagy szenzációt csinált Belényesben, s a magyarok szomoruan látják, hogy ismét lefőztek az oláhok, a kik különben Biharmegye területén zamban és erőbeu folyto növekednek.

* **A diákkongresszusi kiküldöttek fogadása.** Folyó hé 27-én, pénteken érkezik Debreczenbe az ország különböző részeiből 140 diák. Magyarország müvelt ifjúságának képviselői lesznek ezek, kik Debreczenbe, ez ösmagyar városba, hogy mily örömmel jönnek messze vidékről, mutatja a nagy szám, mely a magyar diákság ha-onnemü mozgalmait tekintve, eddigelé páratlan. A kongresszust rendező bizottság, valóban a legkomolyabb elismerést érdemlő nehéz munkát végzett, hogy ez összejövetelnek megadja a méltó, disztes keretet is, a kongresszusi tárgyalásokat a legszebb, a legelvezetesebb programmpontokkal tette változatosná, vivő és torna versenyére az ország minden részéből neveztek, a leghiresebb mesterek kísérik ide tanítványaikat, matinéján országos hírességek: Herczegh Ferencz, Ábrányi Emil s jelenleg élő legnagyobb művésznők: Jászai Marit s Jászai Mari esznek részt, tegye Debreczen városa igazán szép keretet még szebbé, még diszesebbé. Lobogózza fel péntekre virradólag minden háztulajdonos a maga házát, öltsenek az utcák mindenféle lobogódísz, hogy bármerre tekintsen is az a hozzánk jött vendégereg, lássa azt, hogy itt igazán szives örmömmel vártak reá s hogy Debreczennek közömdá-sos vendégzeretete nemcsak hírekben él.

Külsőség ez a szíves látás nyilvánításában, de impozáns megnyilatkozásában a legmára radandóbb s a legkellemesebb benyomást kelti ez idegenben. Ne zárkózzék el a lobogó kitzése elől egyetlen háztulajdonos sem.

* **A király nem öreg.** A királynak egy magas udvari méltóság azt ajánlotta, hogy csuzos bántalmi ellen Gasteinban keressen gyógyulást. A király erre bécsi lapok alitása szerint egy felelt:

— Most sokkal több a dolgom — sem-hogy fürdőbe utazhatnám. De meg különben is, Gasteinba majd akkor megyek, ha máu öreg leszek.

A körülalók persze nagy derűtseggel fogadtak a királyszavait, aki épen ebben az évben ünnepi 70-ik születés napját.

* **A Debreczeni Vilmos huszárezred lovarünnepélye.** A városunkban állomasozó 7-ik huszárezred tiszti lovaglóiskolája f. hó 28-án a sám-oni gyakorlóterén rendkívül érdekesnek ígérkező lovarünnepélyt rendez. Az ünnepély, mely délután 2 órakor veszi kezdetét a következő program szerint fog végbemeni: 1. Díjlovaglás Baró Leonhárty ezredes, Mariássy őrnagy és gróf Hayler Jenő hadnagy tiszteletdíjaival. 2. Díjugratás Rieger dandarpáncsnok, Strada Gyula kapitány és az equitatio tiszteletdíjaival. 3. Jeu de Barre Ferencz József braganói herceg és az equitatio tisztelet díjaival. 4. Sikverseny 7 km. távolságra, Dom Miguel Braganói herceg és az equitatio tiszteletdíjaival.

* **Eljegyzés.** Killer Viktor az ipar és kereskedelmi bank tisztviselője, eljegyezte Führer Malanie kisasszonyt, Szathmáry János hat. állatorvos nevelt leányát.

* **Bérekcsisok harca.** Kedélyes verekedést rögtönzött két fiakkeres, nev szerint Murvay István és Gábor János ma délután a főtéren, — összekaptak, öire mentek, de a jussát egy sem hagyta. — A közönség, amely mindig hű nézője az ily verekedéseknek, — most is nagy csoportban verődött össze s általános tetszéses nyilatkozások mellett kísérték a hős, hadfiak eme műveletét, s melynek a 13-as számú rendőr vetett véget.

* **Bizottsági ülés.** A debreczeni ev. ref. egyház arvaügyi bizottsága 1900 év apr. hó 27-én d. u. 5 órakor az egyház tanácsstermben ülést tart. Targyak: folyó ügyek.

* **A hadtestparancsnok Debreczenben.** Baró Schvitzer von Bayersheim altábornagy, temesvári hadtestparancsnok, tegnap érkezett Debreczenbe. Tegnap már szemlést is tartott a 39. gy. ezred felett. Délután a tisztikar a magas katonai vendég látogatása alkalmából a lövöldében tiszti lövészetet rendezett.

* **Batthyány Lajos gróf töre.** A napokban azt a hírt közölték, mintha az a tör, amelylyel Batthyány L. gr. Magyarországnak első miniszterelnöke a fogságban ereit felvágta, egy Ujpesten élő özvegy birtokában volna. A mint hiteles forrásból értesülünk, azt a történet azon időtől fogva a család mindig kegyelettel őrizte. Jelenleg Batthyány Elemér gróf tulajdona.

* **Megrabolt halott.** Említettük már, hogy Farkas Béla tassi mérnököt az erdőn egy kidőlt fa agyonütötte. A szerencsétlenül járt mérnök testvére, Farkas Sándor most vizsgálatot kér öccse rejtélyes halála ügyében. Farkas Béla mérnök holttestét rudon két ember Bölcseke tolnavármegyei községbe hozta, a hol a mérnök nővére a szegények házában találta meg. Éppen temetni akarták úgy, s mint volt, de zsebében nem volt sem pénz, sem jegyzőkönyv, kivéve három szál ceruzu. Gyűrűje s aranyórája lánczostól hiányzott. Nővére a holttestet érczkoporsóba zárva Szentesre hozta a családi sírboltba, a hol eltemették. Farkas Sándor most arra kéri a belügyminisztert, hogy rendelje el az illető hatóságok ellen a vizsgálatot, mert kötelességük lett volna a hulla a k hivatalos felboncolását elrendelni,

hogy kitudódjék az is, nem-e úgy gyilkolták meg a mérnököt? S ha véletlenség okozta volna halálát, nem-e terhel ezért valakit gondatlanság? Az a körülmény különösen gyanussá teszi az esetet, hogy a halottat gyűrűjével, pénzével és aranyórájától megfosztották. A belügyminiszter a kérvényt sürgős jelentéssel végezteték Tolnavármegye alispánjához.

* **A szatmári testvérgyilkosság.** A szatmári testvérgyilkosság ügyében, melynek tudvalevőleg Papp Elemér 7-ed gimnazista esett áldozatul, a királyi ügyészség most készítette el vádiratát. E terjedelmes vádiratból immár nyilvánvaló, hogy Papp Béla a bünszerző. A vizsgálat folyamán ugyanis azt a beismerő vallomást tette, hogy ő bérelte fel Zsoldis Mihály juhászt öccsége meggyilkolására, csak hogy az áldozat öröksége reá szállhasson. Beismerte, hogy már augusztásban el akarta tételni láb alól az öccsét Papp Zoltánnal, aki több szem szilvát meghamisított mérget csöveggetett bele és azt tanácsolta Papp Bélának, hogy ezzel étesse meg az öccsét. Ő azonban ettől visszarozadt. Végre is Zsoldist bérelte föl 2000 frtert, aki sirva lötte le az ifjút. Nemsokára megtartják a borzasztó bűnygyben a végtárgyalást, a melyen hajmeresztő részletek kerülhetnek még napfényre az előkelő szerepet játszó Papp Béláról, s a megyében hangzó földbirtokos irtózatosságaról.

* **A titokzatos könyv.** — Gráczban történt. Az ottani rendőrség már napok óta keres egy anarkistát, minthogy névtelen levélben tudomására hozták, hogy egy Gráczban tartózkodó művész éjjel után olvasgatni szokott egy titokzatos könyvet, a mely tele van mindenféle gyanus jelekkel s a művész e könyvből titokzatos kivonatokat csinál, a rendőrség mult éjjel behatolt a szegény művész lakásába és minden tiltakozása mellett a rendőrség fogházába vitte. A rendőrség már délelőtt szabadon bocsátotta a művészt, mert a vizsgálat kiderítette, hogy az a gyanus könyv, a melyet a művész éjjelenként forgatni szokott — egy gyorsraszati tankönyv volt.

* **A kovácslegény álma.** A Somogy című lap következő misztikus hírt közli egy kovácslegényről, a ki álmában prédikál:

Talian Dénes báró egyik pusztájáról egy kovácslegényt hoztak be a minap a kaposvári kórházba. A huszonegy éves, irni, olvasni tudó, de közönséges észjárásu emberrel elterjedt a hír, hogy mi-ét mond s olyan predikációt tart ékes nyelven, a mi bámulatra ragadja hallgatóit. Az első éjszaka, a mikor behozták, ágyában forgozódt, nyüzörgött, de semmi jele nem mutatkozott a delejes álomnak. A második este lefekvése után pár negyed órára hírt adtak a megfigyelő orvosnak, hogy a kovácslegény beszél. Oiaült az orvos az ágyához és hallja, hogy a legnagyobb precizitással mondja a legény csöndes misét, gesztikulál s utoljára még az áldást is megadja kezével. Utána bibliai idézettel megkezdi a virágvasárnapi egyházi beszédet és szónoklatot mond virágos nyelven, emelkedett stílusban. A beszéd teljesen korrekt, valódi műformába öntve, mint az a jeles szónok mondhatta el egykoron, a ki az egyszerű mesterlegényt, éppen beszédének csudás erejével, hipnózisba ejtette. Az orvost mélyen meglepte a jelenet; megvizsgálta a legény ütőerét, szíverését. Majd gyujtót gyujtott, az alvó szempilláját fölemelve

s az égő gyujtót a szemé elé tartotta, hogy nincs-e ébren. De a kovács legénynek még csak arcizma sem változott, sőt folytonosan megakadás nélkül tovább beszélt, fontos stílusban, arczán ott volt a kellő mimika is, a mint a szent beszéd ihlete, buzgósága megkivánta. Gesztikulált simán, finoman. A megfigyelet Ullmann Antal dr. orvos végezte. Az egész városban erről e titokzatos betegről beszélnek.

* **Elcsipett tolvaj.** Ma reggel 7 és 8 óra tájban Farkas Sara nevű napszámos asszony Pinczer Julianna Csapó-utcai lakósnő pinczekonyhájába észrevétlenül behatolt és onnan a cseléd különböző ruhaneműjét ellopta. Ezeket azután a gr. Dégenfeld téri egy cigányasszonnyal árultatta, de a rendőrség közbelépett, Farkas Sárát letartóztatta és átvitette a kir. törvényszékhez a továbbá lépések megtétele végett.

* **Százados és kávé.** Megemlékeztünk annak idején arról a botrányról, ami a nyíregyházi nagyszálló kávéházában történt hogy tudniillik a kávéház tulajdonos, Baumeister Ernő tetteg inzuláltta R. századost. A százados védekezésre képtelen volt, mert egy éppin akkortájkán lefolyt párbajában karja megsérült és így felkötve hordta azt. A százados azonban provokáltatá a kávést, a ki azonban nem volt található sehol. — Mikor végre megtalálták, a kávést nem volt hajlandó lovasias elgételt adni a kapitánynak. — Ennek aztán az lett a következtése, hogy a százados vizsgálatot kért maga ellen. A hadbírósg tagjai már meg is érkeztek Debreczenből s holnap ülnek össze, hogy kimondják, megmaradhat-e a százados a hadsereg kötelekében.

* **Osszeégette a petroleum.** Vasárnap este a vásáron könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt. Pischler cipész tanonc egy vásáros bodéba bement és véletlenül az egyik lámpát leütötte és a kiömlő hamar langra lobbant folyadék czombját összeégette. Szerencse, hogy a tüzet hamar elfojtatták és nem kapott a sátorba, mert így könnyen nagy veszedelem származhatott volna.

* **Polip a Fiumarában.** Jó fogást csinált szombaton a Fiumára csatornában kikötött boroshajók egyik matroza. A mint a kora reggeli órákban halászkosarat a vizből kiemelni akarta — éreztte hogy a kosár szokatlanul nehéz. — Egyik társa segítségével hosszas bajlódás után felhúzták a vizből a kosarat, de meglepetésükben majd visszaejtették. — A kosár a t ugyanis melyben kevés hal és a halászathoz szükséges csalétek volt elhelyezve, egy hatalmas polip tartotta számtalan karjaival — átölelve és addig nem is engedte el, mg a matrózok éles késsel sorba el nem vágták csápjaikat. — A hatalmas állat karjaival együtt csaknem másfél méter átmérővel bírt. Az érdekes jelenetet nagy néptömeg nézte végig.

* **Regényünket** lapunk holnapi számában folytatjuk.

* **A diákkongresszus rendező bizottságának kérelme a közönséghez.** A debreczeni orsz. diákkongresszus rendező bizottsága nagy kérelemmel fordul Debreczen város közönségéhez. Jóindulatát és támogatását kéri abban a nagy munkában, melylyel most az egész ország figyelmét Debreczenbe irányozza. A magyar ifjuság színe, virága találkozik Debreczenben a VII-ik országos diákkongresszuson. A debreczeni főiskola ifju-

sága teljes erővel igyekszik őket méltóan, Debreczen város nevéhez illőleg fogadni, de a nemes város közönségének jóindulata és szíves pártfogása nélkül ezt csak hézagosan cselekedheti. Legnagyobb gondot az elszállásolás okoz a bizottságnak, Debreczen szállodáiban a 130—140 kongresszusi tagot képtelen elszállásolni. Bizalommal fordul ezért a város nemes közönségéhez s kéri, hogy a haza jövő reményeivel, a művelt magyar ifjúsággal szemben is mutassa ki jóindulatát azzala nemes tettel, hogy a kiküldöttek részére lakást ajánljon fel. Fogadjon el egy család egy, legfeljebb két vendég ifjút s a debreczeni kollegium ifjúságának jóhírnevét, kongresszus iránti lelkesedését fogja fokozni. Az ifjúság pedig az egész kongresszus, tehát a magyar ifjúság nevében mond köszönetet. Azon lelkis pártfogói a magyar ifjúságnak, kik a kongresszus sikerét ez uton is szívesek lesznek előmozdítani, értesítéseket a kongresszusi irodában, Bika szálló 8. apr. 27-ig legyenek szívesek küldeni. A kongresszust rendező — nagy bizottság.

* **Meghívó** a debreczeni izraelita betegszégyező és apólo négyzet tisztújító közgyűlésére mely 1900. apr. 29-én vasárnap délután 3 órakor az izr. elemi iskola tanácstermében fog megtartani. Az elnökség.

A közgyűlés tárgyai:

1. Elnöki évi jelentés.
2. Az elmúlt évről szóló zárszámadások.
3. Három számvizsgáló választása a jövő évi számadások megvizsgálására.
4. A jövő évi költségvetés tárgyalása és megállapítása.
5. Az egyet 25-éves fennállásának jubileumára 5 tagú rendező bizottság választása.
6. Tisztújítás.

* **Meghívás.** A «Petőfi-Dalkörnek» 1900 évi ápril hó 29-dik napján azaz Vasárnap délután 3 órakor a váro-haza nagytanácstermében tartandó rendezés közgyűlése. Targyak: 1. A választmány jelentése a dalkörnek működéséről, a 1-folyt 1899. évben. 2. A számvizsgálók jelentése a dalkörnek vagyoni állapotáról s az 1899-ik évi számadások megvizsgálásáról, számadás terhe a oli felelőseivel s az 1900-ik évre vonatkozó költségelő-rányzat. 3. A választmány javaslata a Tiszavideki kerületi dalos szövetkezési tárgyában. 4. Jelentes az egyetli zászló elkészítetése-ről és a zászlófelavatási ünnepélyről. 5. A 3 tagú számvizsgáló bizottságnak egy évre s lemondás folytan megüresedett körgazdai állások két évre választás utján betöltése. — Kérem Debreczenben az 1900. Ápril 23-án tartott választmányi ülése. Komlósy Arthur a «Petőfi-Dalkör» elnöke.

* **Vér és hus.** Míg a legtöbb vaskészítményt, mint labdac, csepp stb., melyek sapkór ellen rendelve lettek, a beégék rosszul tűrték meg nem emésztettek és így ezen betegek amugy is gyengült emésztését kedvezőlenül befolyásolták, addig a Vas-Somatoseben új, kitűnő erőteljesített birunk, mely a vasat természetes alakjában, tehát oly alakban tartalmazza, mint a hogy ez a tapszerekben fordul elő. Minden ellenszenv nélkül, használják a betegek a Vas-Somatost, mely a Somatose erősítő és a vas verkező hatását egyesíti.

Fekete Jakab uri divat üzletébe (főter. kistemplom mellett) **feltűnő szép tavasz i ujdonságok** érkeztek. **Valódi angol, olasz és belföldi kalapok, fehérneműk, chikkes nyakkendők, zsebkendők, férfi és női harisnyák, nap-és esőernyők, karlsbádi cipők, valódi Zachariás féle férfi és női bőrkecstyűk,** nagy választékban, **olcsó s z a b o t t á r o n.**

Színház.

»A kis szökevény« tegnap előadását közepes számú közönség nézte végig. A címszerepet ismét Perényi adta, nagyon kedvesen, bájosan, mint mindig. Óriási tapsokat aratott, tegnapelőtt pedig valóságos tüntetést akartak mellette. Az a szerencse, hogy Perényi oly erősen áll a közönség jól megérdemelt szeretetében, hogy még jóbarátai tulzasa sem art n-ki, a miben különben hisszük, nincs semmi része. Sarosi kedves volt ugyan mint Carmenita, de ez nem sikerül neki annyira, mint a címszerep. Egyébként az előadás szokott módon folyt le.

Fölhasználjuk ez alkalmat, hogy megdicséreljük S z i k l a y t azért a pompás öltetért, a melylyel szerepét végigcsinálja. A kis szökevény tudvalevőleg nem szindarab, hanem cirkuszi bohóság, az amerikai kezdetleges színházi ízlés szerint formálva, úgy, hogy európai színpadon, fejlett műizlés előtt egyszerűen csak mint kuriózum érdekes. És S z i k l a y érdeme éppen abban rejlik, hogy ezt a darabot valóságos természete szerint fogta fel, megtanulta a cirkuszi clownok és dummer Augusztok összes fogásait s olyan komédiát rendez gyalogos lovaglásával, hemper buczkaival, va óságos hamisítatlan tótágsaival a publikum mulattatására, mintha csak azt mondaná: »Nagyérdemű közönség; Amerikai operett cím alatt a színházban már nem szindarabot játszanak, hanem egy kis ballett, egy kis ének mellett valóságos vásári komédiát. Ugy látszik tetszik neked, tehát adok en olyat, aminőket még az orpheumban sem kapnál, csak valami Szechenyi utca végi megfölváratott hippodromban.« S igaz van, a maga nemében páratlan sikerült játéka talán kiábrándítja ezekben az operett című darabokból a n. é. publikumot s ő is visszaterhet a bukfecczektől s a kitömött lovaktól a Muzsához, mert hisszük, hogy nem enged semmiféle cirkuszigazgató csábító szerződési ajánlatának.

a.—a.—

Színházi hír. Csütörtökön este «Otthon»-ban Ujházi Ede; Pénteken a »Pont-Bquet család«-ban Ujházi és Nádai Ferencz szerepének. Szombaton ugyancsak Ujházi és Nádai vendég-zereplésével; »A mego do gutt«-megy.

Mindegyik előadás bérletben lesz megtartva.

Színházi műsor.

Csütörtökön, ápril 26-án, bérlet 170. szám „B“ Ujházi Ede urak, a Nemzeti színház művészenek vendégfelleptével: Otthon-Drama 4 felvonásban. Irtá: Sudermann Hermann.

Pénteken, apr. 27-én, bérlet 170 szám „C“ Ujházi Ede ur második vendégjátékául: A Pont-Bquet család, Vigjáték 3 felvonásban. Irtá: Bisson.

Szombaton, apr 28-án bérlet 172 szám „A“ Ujházi Ede ur harmadik és utolsó vendégjátékául: Stilton Timót. Vigjáték 5 felvonásban. Irtá: Poole Janos.

Vasárnap apr. 29-én két előadás: délután 3 órakor félhelyárakkal: A görög rabszolga. Operette 3 felvonásban. Este 7 és fél órakor bérletszűnetben: A szökött katoná. Eredeti népszimű 3 szakaszban Irtá: Szilgetyi Ede.

Ujságírók párbaja.

Azon ekes polemiaiból kifolyólag, amely a »Magyar Szó« és »Budapesti Napló«-ban folyt, Vészi József az utóbbi főszerkesztője Hentaller Lajos és Markus József útján, provokáltatta Kóbor Tamást, Kende Zsigmondot és dr. Palyi Edét, a »Magyar Szó« főszerkesztőjét.

Az első párbaj délelőtt 10 órakor történt meg, a Fodor-Rakosi vívóteremben.

Vészi József és Kóbor Tamás állottak egymással szemben, Vészi segédei, mint említettük, Hentaller és Markus voltak, míg Kó-

bor Tamás részéről Kenedi Géza és Kezdi Kovács László segítettek k. Feltételek voltak: Kardpárbaj, harcoképtelenségig, teljes bandage felszereléssel.

A szokásos bekítési kísérletek után Hentaller vezetőségét jelt adott a párbaj megkezdésére. A felek negyszer csaptak össze.

Az első három összecsapásnál mindketten kapnak több lapos vágást és kisebb karcolásokat. A negyediknél Kóbor Tamás a jobb homlokára egy 3 cm-es élés vágást kapott, Vészi pedig egy ugyanolyan nagyságú hosszú vágást, szintén a jobb homlokára. Erre a ségének beszüntették a párbajt s az orvosok bekötötték a sebeket és elszállították a párbajozókat a lakásukra.

A Vészi és dr. Palyi-féle párbajnak ma este 8 órakor kellett volna megtörténni, de Vészi megsebesülése folytán azt most, bizonytalan időre elhalasztották.

Ezeket a lovagias ügyeken kívül, egy harmadik is keletkezett felben volt. Szombaton délután ugyanis Singer Artbur a »Budapester Abendblatt« szerkesztője és Vészi József közt összeszó alkózás történt az »Ujságírók Egvesület«-ben, melynek következtében Singer, dr. Sós Bela és Szász József, hírlapírók útján provokáltatta Vészi Józsefet, a ki a maga részéről Szeredai Leót és Halom Józsefet nevezte meg. Ez az ügy azonban tegnap békés elintéztést nyert.

Debrecen az egészségügyért.

III.

Végre elérkeztem egy igen kényes és tárgyalásom bevezető soraimban hangzóztatott egységes vezetés és irányelvek hiányát igazoló: a bábaképző intézet elhelyezésének annak idején sok port vert kérdéséhez. E kérdés ugyanis annak idején ha mindjárt ideiglenesen is elintéztést, meg pedig szerencsétlen elintéztést nyert, kitelepítettven a kórházból; de épen ez ideiglenesség től el engem vigasztal, mert remelem, sikerülni fog, meggyőződven a kitelepítés helytelen voltáról, e ballépést jóvátenni. Ez intézetnek színtem ép úgy édeke egy nagy kórház hatalmas bete-anyagára támaszkodhatni, a mint érdeke egy nagy kórháznak, hogy falai között ily intézetnek adván helyet, abban betegápoló személyzetet is neveltesen magának; de nálunk ez annál is inkább szükséges, mert nem nélkülözhetjük nagy kórházunkban egy képzett és gyakorlott nőgyógyász-udvös, áldásos voltát.

Szándékosan hagytam cikkem végére a **Lelevezés** a z kérdését, noha úgy is mint ujonnan létesítendő, úgy is, mint a kórháznál is fontosabb intézmény, első helyen kellett volna vele foglalkoznom; de sajátságos, én a lelencházat mindig oda kezelem a bábaképző intézet és szülő házhoz és szent meggyőződésé érlelődött bennem a tudat, mily hatalmas jötekonyságot gyakorolnánk a szegény nőkn, ha az aktus után 6—8 hétig ingyen tarthatnók a kórházban és hány különféle tapasztalaton elcsenevesztett lelencknek adhatnók vissza piros, pozsgás, üde egészségét e szegény nők édes anyai tejjével.

Mi sem természetesebb tehát, ha én a bábaképző intézet és gyermek-kórház mellé állítandónak tartom a lelencházat is, mely ama telepen, ami a rég lovarda telkéből csatoltatnék a kórházhoz, hova oly csekély költségekintés és előrelátással az új katonai kórházat tervezték, bőven helyet találhat.

Ha mindezek létesítésével gondoskodunk, központi igazgatósági elemzési és raktár helyiségekről oly befejezett és tökéletes akotassal dicsekedhetünk, melyhez fogható hazánk határain kívül is alig találunk. — Ezek ez idő szerint haladéktalanul foganatosítandó teendői városunknak és csakis a fenti irányelvek követendők a kiviteben; mert ne feledjük soha a kálvinista Róma az iskolák várososa az iskolák iskoláját, a tudományos gyetemet létesíteni fogja, mert létesíteni akarja. Ak-

kor pedig az ily alapon fejlesztett telepen annak egyik legköltségesebb szakját, az orvostudományi szakot csaknem készen fogja találni.

Dr. Burger P.

(Vége.)

„Földművelők Országos Egyesülete“

Vége.

Kristóffy József képviselő elfoglalván az elnöki széket, az ülést megnyitottnak jelentette ki. Bevezető szavaiban köszönetet mondván a megtisztelő bizalomért, — fejtegetés tárgyává tette az alakítani szándékolt egyesület jogosultságát, a melyet a maga nevében elkerülhetetlen és sürgős szükségnek jelez. Mert a most folyó nagy gazdasági versenyben — ugymond — az egyes meg nem állhat; az erőket hatalmas versenyben a kis ember, mint az atom, elvész a semmiségben; — ellenben az egyesülés az egyenként gyengéket is hatalmassá és erőssé teszi; különösen életfeltétel a szövetség a gazdasági érdekek előmozdítására, melyet most megalakítandó egyesület programjának főpontjává, végcéljává tűzött ki.

Az alakítandó egyesületben a munkakört, az egyesület tevékenységét két részre osztaná. Egyik a vidéki, másik a fővárosi, a központi muakasság lenne. A vidékről az egyesületnek maga körébe kellett vonnia a népet, s szervezni köztük a hitelszövetkezeteket. De szervezni kellene a mezőgazdasági termények értékesítésének ügyét is. Ez szinte életkérdés! Mert ez a kérdés is csak szövetkezve és egyesült erővel eldható meg, úgy, ha nagy quantummal jelenünk meg a piacon és ha van a dolog rendelkezésre egy központi organum. Ha ez meg van, akkor megy a dolog: de másképen nem! Fontosnak tartja a szövételkezet a gazdasági eszközök és jó vetőmagvak olcsó beszerzése miatt is, — valamint ugyancsak fontosak a megalakítandó vidéki gazdakörök, melyek a központnak lennének vidéki képviselő, és a melyek közvetlenek a vidéki tagok és a központ közti érintkezést.

De nem kevésbé fontos a belső, a fővárosban kifejtendő központi tevékenység is? Szükséges ez azért, hogy itt is legyen a kisgazdáknak egy közvetlen képviselete, érdekeinek védője és szószólója. Mert ma nincs olyan egyesület, a mely a nép érdekeit közvetlenül szolgálná, — nincs a kisgazdáknak közvetlen képviselete. Ez pedig szükséges, és a kisgazdáknak nagyon fontos érdeke, hogy a kormány ha tesz valamit, halgassa meg a nép képviseletét, az érdekeit szolgáló egyesületet is! Itt van most épen a telepítés és parcellázás szönyegen levő kérdése. Ez is közelről érdeklí a kisgazdákat úgy gaz asági mint nemzeti szempontból egyaránt! Mert most és a kérdésben van égető szükség arra, hogy a földművelők érdekei tekintetbe véssenek, hogy a földművelők kisgazdák képviseelve legyenek, nehogy újrakerdes történhessen a földdel! Öröködni kell ugyanis, hogy a föld a nép, a földművelők kezébe jusson! Ebben a munkában ő — az elnök — is részt kíván venni, és hiszi, hogy a nép megérti a célt, mely a a nép védelmére irányul. És hiszi hogy fel fog ebradni a köztudat, hogy a nép a földművelők, az állam legerősebb eleme, mert hisz a nép a nemzet életfájának gyökere! Tartasuk fen a gyökeret, akkor megél a fa is!

A tetszéssel és zajos helyesséssel fogadott elnöki megnyitó után Vasadi-Balogh Lajos szólt a tárgyhöz. Az idők szülik meg az eszméket! mondá: és most csak az a kérdés megérett-e a nép erre a dologra, van-e a népben érzék, vágy akarat, kész-e fáradozni, áldozni? — mert eddig csak a mérhetetlen közönyös történet minden jóakarát! Mert a magyar nép érzéketlen és kevely volt eddig s a népnek ez a vonása állított be minden, haladást.

Ordódy Lajos szükségnek és hízagot pótlónak látja az itt megbeszélte földművelők egyesületének megalapítását, mert bár meglevő gazdasági egyesületeink igyekeztek tőlük

lehetőleg a kisgazdák ügyét felkarolni és helyzetükön javítani, de az nem sikerült, aminek legfőbb oka a szervezet tökéletlensége volt. Már pedig az óriási számot reprezentáló parasztság joggal várhatja érdekei közvetlen képviseletét, különösen mikor bebizonyult az, hogy a meglevő gazd. egyesületek retorái az ő képviseletükre alkalmatlanok.

De szölvő időszerűnek is látja a dolgot! Ma mar — ugymond — a népoktatás kérdése odafelldött, hogy a kisgazdák érettek az önállóságra, és teljesen érettek arra, hogy tovább képzésükrol is gondoskodjunk, Meg kell tanítani a népet nemcsak a váltók alá az „elfogadom“-ot odairni de megara is, hogy a maga üdvére és javára intézményeket is teremthesen.

Dessewffy Arisztid a sarosmegyei fogyasztási szövetkezetek áldásos hatására és a nyomokban járó gazdasági jöletre utalt. Ez is egyik indokul szolgálhat arra, hogy a kisgazdák tömörüljenek.

Ifj. Kepes János örömmel látja, hogy immár az ő órájuk is ütött. Köszöni az önzetlen fáradozást, amit a vezetők a nép érdekében kifejtettek. Ő és kisgazdatársai ezt hálával veszik tudomásul és belátván, hogy a szövételkezés óriási előnyökkel jár, tüzzel és lélekkel rója lesznek, hogy az egyesület nem csak megalakulhasson, de nagyra is növekedjék.

Ferencz József örvendve tapasztalja, hogy az idő itt van, a mely nemcsak szüli; de megéri a eszméket. A földművelők országos egyesülete eszméje is immár megérett arra, hogy tustet öltön és betöltse azt a végtelen irt, mely a felső tizezrek közt tátong. Szívvel lélekkel csatlakozik a mozgalomhoz s mindent elkövet, hogy ahhoz vidékének kisgazdáit is csatlakozásra bírja.

Az elhangzott beszédek után Kristóffy elnök összegezi a hallottakat, melyből megállapítja, hogy a felszólalók mindegyike és az általános helyeslések is csak azt igazolják, hogy általános óhaj, miszerint megalakuljon az itt kifejtett eszmék szerint a „Földművelők országos Egyesülete“.

De szükségesnek látja a megalakulást azért is, mert azt egyrészt a súlyos idők parancsolják, másrészt meg a földművelők is akarják!

Az elnöklete alatt megválasztott és kiküldött s br. Manndorf Géza, Vasadi-Balogh Lajos, Ordódy Lajos, Dessewffy Arisztid, ifj. Kepes József, Ferencz József és Szönyi Zsigmond tagokból álló végrehajtó bizottság odaadással fog nehez teendőihez, gondoskodni fog nehez teendőihez, gondoskodni fog mindenről végzi a taggyűjtést, elkészíti az alapszabályokat, hogy lehetővé tegya a mielőbbi végleges megalakulást.

Biztos uton haladva és erős akarattal — nem kétli — sikerülni is fog megalapítani azt az organumát, melynek a nép, a földművelők millió veszik hasznát. És ez a tudat lelkesíti őt és társait de az lelkesítheti a földművelőket is; — mert csak így lesznek a kicsinyek erősek és hatalmasok és így lehet a földművelők összessége az államélet fájának életadó hatalmas gyökérzete.

Nagy Dezső szólt ezután buzdító szavakban a néphez. Összetartásra és erögyűjtésre híván fel őket. Az összetartás, a szövételkezés adja meg — ugymond — vállalkozásunknak az erejét és ha ez megvan, a kibontott zárlóval bátran előhaladó bizottságnak sikerülni is fog az ügyet diadalra vinni s a kisgazdák annyira kívánatos közvetlen képviseletét megteremtteni.

Dörgö eljenzés hallatszott fel e szavakra, s a nép — a jó nép fellelkessedve és örömtől kipirult arcczal oszlott szét, hogy hirül vigye falujába az örvendetes eseményt!

A mag tehat el van vetve, — csak az a kívánatos, hogy termő talajra hullott legyen; A nép, a földművelők, teljesen alkalmas elem az erősödésre és erősítésre, mert megvannak benne a magyar jó tulajdonai és az erősödés tényezői. Ha nem üres szó, hanem meggyőző és sugallta azokat a mik a forumon csak legutóbb is elhangzottak, — örvendve kell

tudomásul vegye az állam és társadalom egyaránt, hogy immár a kisgazdák is öntudatra ébredtek és a saját ügyük védelméért actióba léptek.

Hiszük és remeljük, hogy a földművelők országos egyesületté alakulásán ott lesz minden komoly és gondolkozó hazafi és hiszük hogy törekvéseiket támogatni fogja az állam és társadalom egyaránt, annyival inkább, mert a nemzeti erőnek a parasztságban van az a'apja.

Pedig csak szilárd és erős alapra lehet felépíteni az egységes és erős magyar államot.

Nyilt-tér.

N y i l a t k o z a t.

Debreczenből Nagy-Kanizsára tervbe vett elköltözködésem egy közbejött szerencsés körülmény folytán elmaradt. Eme fontos — a gazdaközönségre is előnyvel bíró — körülmény pedig az, hogy sikerült a Melichar F. és Bächer R. hírneves gyárosok debreczeni képviseletét megnyernem. Raktáram a régi helyen marad, (Piacz-utca 26. sz. Szikszayház, a főtözsde udvarán) és f. é. Május 1-én nyilik meg, melynek szives megtekintésére ez uttal kérem fel a gazdaközönséget és mélyen tisztelt régi ügyfeimet.

Kiváló tisztelettel

Klein Jakab

gépraktáros.

Tavaszi Ujdonságok !!

Kardos László

nagyraktárainban, Kossuth-utca.

Nevezetesen :

Mosó női ruhaszövetek

a legszebb színekben ajour és sűrű szövessel

Darabos és futószönyegek

minden faja

Szönyegmaradékok

5—10—15 méteres darabokban igen olcsón adatnak el. Viaszos padló parket valódi Linoleum, Bórvászon butorbehuzásra.

A t. közönség csupán széttelintés céljából is szivesen láttatik.

Előnyösen ismert kitünő gyártmányu

stiriai lódent

dívat kelméket, fekete és kék kelméket tartós minőségben, férfi öltönyökre, szállít :

Kastner és Öhler cég

posztó osztálya, Grác.

Minták bérmentve. Magyar levelezés.

Üzleti könyvek nagy raktára

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír cégnyomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték cégnyomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomású galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenek, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.

Nyomatott Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.